

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Piovartsyho a sudcov JUDr. Emila Bdžocha a JUDr. Viliama Dohňanského v trestnej veci proti odsúdenému **R. F.**, pre obzvlášť závažný zločin vraždy podľa § 145 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák., na neverejnom zasadnutí 17. apríla 2012 o návrhu odsúdeného na odňatie a prikázanie veci, rozhodol

t a k t o :

Podľa § 23 ods. 1 Tr. por. trestná vec odsúdeného R. F., sp. zn. 3 Tos 13/2012, sa Krajskému súdu v Banskej Bystrici **n e o d n í m a**.

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica zo 04. marca 2009, sp. zn. 5T 144/2007, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 07. júla 2009, sp. zn. 5 To 113/09, bol odsúdený R. F. uznaný za vinného z obzvlášť závažného zločinu vraždy podľa § 145 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. na skutkovom základe uvedenom v skôr uvedených rozsudkoch.

Za to mu bol podľa § 145 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. s použitím § 36 písm. j/, § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák. s použitím § 46 Tr. zák. uložený trest odňatia slobody vo výmere 20 (dvadsať) rokov.

Podľa § 48 ods. 3 písm. b/ Tr. zák. bol odsúdený na výkon trestu zaradený do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia.

Podľa § 76 ods. 1 Tr. zák. bol odsúdenému uložený aj ochranný dohľad v trvaní 3 (troch) rokov.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. bola odsúdenému uložená povinnosť nahradiť poškodeným M. F., nar. X., trvale bytom L. škodu vo výške 846,20 € a V., pobočka B., pracovisko L., škodu vo výške 1,40 €.

Okresný súd Banská Bystrica uznesením z 12. januára 2012, sp. zn. 6 Nt 122/2011, podľa § 399 ods. 2 Tr. por. návrh na povolenie obnovy konania (v citovanom uznesení je nesprávne uvedené návrh na podanie obnovy konania) zamietol.

Voči tomuto uzneseniu okresného súdu podal prostredníctvom obhajcu odsúdený R. F. sťažnosť, v ktorej okrem iných skutočností uviedol, že žiada, aby o tejto nerozhodoval žiaden súd v obvode Krajského súdu v Banskej Bystrici, pretože tento rozhodol v odvolacom konaní a z dôvodu hospodárnosti navrhol, aby bola vec prikázaná Krajskému súdu v Žiline.

Z písomného vyjadrenia sudcov Krajského súdu v Banskej Bystrici (až na jednu výnimku) vyplýva, že vo veci sa necítia byť zaujatí.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako nadriadený súd preskúmal návrh odsúdeného a obsah spisu, ktorý sa vzťahuje na prerokúvanú trestnú vec a zistil, že nie sú splnené zákonné podmienky na odňatie trestnej veci odsúdeného R. F. Krajskému súdu v Banskej Bystrici a jej prikážanie inému krajskému súdu.

Podľa § 23 ods. 1 Tr. por. z dôležitých dôvodov môže byť vec príslušnému súdu odňatá a prikázaná inému súdu toho istého druhu a stupňa; o odňatí a prikázaní veci rozhoduje súd, ktorý je obom súdom najbližšie spoločne nadriadený.

Takýto postup je však výnimkou z pravidla, čo zákon podmieňuje tým, že pre tzv. „delegáciu“ musia byť dané dôležité dôvody.

Význam, resp. dôležitosť dôvodu pre aplikáciu citovaného výnimočného opatrenia na zmenu miestnej príslušnosti súdu musí byť porovnateľný s významom ústavného princípu vyplývajúceho z článku 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, že „nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi“. „Delegácia“ sa preto nesmie stať prostriedkom na porušenie práva obvineného na zákonného sudcu, ale ani prostriedkom na to, aby procesné strany určovali,

kto bude zákonným sudcom v konkrétnom prípade bez splnenia zákonných podmienok § 23 ods. 1 Tr. por.

Platná právna úprava nedefinuje pojem „dôležité dôvody“.

Vzhľadom na výnimočnosť takého postupu, treba nimi rozumieť dôvody, ktoré v konkrétnej trestnej veci zabezpečia lepšie uplatnenie základných zásad trestného konania prostredníctvom súdu, ktorému je vec delegovaná, a to najmä spravodlivé prejednanie veci v primeranej lehote, náležité zistenie skutkového stavu veci v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti a zásadu prednostného a urýchleného vybavovania väzobných vecí.

Medzi dôležité dôvody, tzv. delegácie treba zahrnúť najmä prípady vylúčenia všetkých sudcov príslušného súdu, uskutočnenie spoločného konania, ak boli podané obžaloby na toho istého obžalovaného na rôznych súdoch, poškodeným alebo blízkou osobou vo vzťahu k obžalovanému je sudca alebo iný zamestnanec súdu, na ktorom bola podaná obžaloba, väčšina svedkov, ktorých treba v súdnom konaní vypočuť, má bydlisko v obvode iného vzdialeného súdu, čím v prípade delegácie dôjde k urýchleniu konania a zhospodárneniu konania (hospodárnosť konania sa posudzuje len z hľadiska výdavkov štátu). Za dôležité dôvody v zmysle citovaného zákonného ustanovenia treba podľa ustálenej súdnej praxe považovať aj zistenie takých skutočností, ktoré pre svoju závažnosť môžu opodstatňovať vznik pochybností o nezaujatosti príslušného súdu, znamenajúcej napokon vylúčenie všetkých sudcov príslušného súdu vrátane predsedu a podpredsedu z rozhodovania.

Pri úvahách, či sú v konkrétnom prípade dané dôležité dôvody na odňatie a prikázanie veci, treba hodnotiť všetky okolnosti odôvodňujúce takýto postup vo vzájomnej súvislosti a pri posudzovaní ich opodstatnenosti a závažnosti treba prihliadať aj na význam zákonných ustanovení o príslušnosti súdov a sudcov.

Ústavným zákonom zo dňa 9. januára 1991, číslo 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd a tiež prijatím Ústavy Slovenskej republiky s účinnosťou od 1. októbra 1992 výrazne stúpol význam ustanovení o príslušnosti súdov a sudcov. Vyplýva to z článku 38 ods. 1 Listiny a článku 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky,

podľa ktorého – „nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon“.

Pre zákonnú zmenu príslušnosti súdu, t. j. pre výrok, ktorým sa mu konkrétna vec odníma a prikazuje sa inému súdu toho istého druhu a stupňa, musia byť teda splnené tak závažné „dôležité dôvody“, ktoré sú porovnateľné s významom ústavného princípu neodňateľnosti veci zákonnému sudcovi.

Z obsahu predloženého procesného spisu a odsúdeným a podaného návrhu na odňatie a prikázanie veci najvyšší súd nezistil žiaden dôležitý dôvod, pre ktorý by mala byť trestná vec v zmysle podaného návrhu odňatá Krajskému súdu v Banskej Bystrici, pričom svoju prieskumnú povinnosť zameral na skutočnosti rozhodujúce pre rozhodnutie o otázke odňatia a prikázania veci.

Podľa § 31 ods. 1 Tr. por. z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený sudca alebo prísediaci sudca, prokurátor, policajt, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník, súdny tajomník a zapisovateľ, u ktorého možno mať pochybnosť o nezaujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní.

Z dikcie citovaného ustanovenia vyplýva, že zákon taxatívne vymenúva dôvody vzniku pochybnosti o nezaujatosti tohto – ktorého orgánu a pre ktoré v prípade ich preukázania je taký orgán vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania.

Podľa ustálenej súdnej praxe pomerom k prejednávanej veci v zmysle § 31 ods. 1 Tr. por. treba rozumieť najmä skutočnosť, že orgán uvedený v tomto ustanovení bol sám poškodený trestným činom, ktorého sa majú týkať procesné úkony, resp. ním boli poškodené jemu blízke osoby.

Pomerom k osobám, ktorých sa úkon priamo týka a k ďalším osobám uvedeným v citovanom ustanovení sa rozumie, že je k uvedeným osobám najmä v pomere príbuzenskom, švagrovskom, druha a družky, prípadne vo vzťahu úzko priateľskom

alebo nepriateľskom. Osobami, ktorých sa úkon priamo týka, sú najmä strany trestného konania.

Z dôvodov uvedených v § 31 ods. 1 Tr. por. možno pritom rozhodnúť len o vylúčení sudcu ako konkrétnej osoby, resp. o vylúčení sudcov ako konkrétnych osôb.

I keď zákon v ustanovení § 31 ods. 1 Tr. por. spája vylúčenie sudcov z prejednávania a rozhodovania vo veci nielen so skutočne preukázanou zaujatosťou, ale aj vtedy, ak možno mať čo i len pochybnosť o ich nezaujatosti [vid' tiež zásady prijaté judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorých spravodlivosť nielenže musí byť poskytovaná, ale musí sa tiež javiť, že je poskytovaná („justice must not only be done, it must also be seen to be done“)], nemožno prehliadať, že rozhodnutie o vylúčení sudcu podľa § 31 ods. 1 Tr. por. predstavuje výnimku z vyššie spomenutej ústavnej zásady (č. 48 ods. 1).

Vzhľadom na to možno vylúčiť sudcu z prejednávania a rozhodovania pridelenej veci len celkom výnimočne a zo skutočne závažných dôvodov, ktoré mu zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom objektívne, nezaujato a spravodlivo.

Odsúdený vo svojej žiadosti neuviedol žiaden konkrétny dôležitý dôvod, ktorý by odôvodnil kladné rozhodnutie o jeho žiadosti, pričom skutočnosť, že Krajský súd v Banskej Bystrici rozhodoval o odvolaní odsúdeného dôležitý dôvod z hľadiska zákona nepredstavuje a tento nezistil ani najvyšší súd a to ani z dôvodu hospodárnosti, pretože odsúdený v návrhu na povolenie obnovy konania navrhol vypočuť len dvoch svedkov, z ktorých jeden býva priamo v B..

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave dňa 17. apríla 2012

JUDr. Martin P i o v a r t s y, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Ing. Alžbeta Kóňová